

GIL 78 Caicedo-Yusoko aintzira

Arreo aintzira iparraldeko urertzeko bide zirkularretik begiratuta.

Kokapena

- **Koordenatu geografikoak:**

Lat.: 42° 46' 42,64 '' N

Long.: 2° 59' 28,48'' W

- **UTM koordenatuak:**

X: 500.716,23 m

Y: 4.736.219,33 m

Nola iritsi

Caicedo-Yusoko aintzira —Arreo aintzira ere esaten zaio— Arabako Haranak eskualdean dago, Araba probintziaren mendebaldean, Gasteiztik 30 km-ra, gutxi gorabehera. Gesaltza Añanatik oso hurbil egon arren, aintzira Lantarón udalerrikoa da.

A-2622 eskualdeko errepidetik sartu behar da, zeinak Pobes eta Gesaltza Añana lotzen baititu. Gesaltza Añanara iritsi baino kilometro bat lehenago, ezkerretara, A-4318 errepide estua hartu behar da; Caicedo de Yusora eramaten du. Aintzira 4 bat km-ra dago.

Bada beste aukera bat: Gesaltza Añanatik oinez joatea, hegoalderantz doan asfaltatu gabeko pista batetik, gatzagak inguratuz. Bidea atsegina da, eta aldapa txikia du. Ordubete inguru behar da aintzirara heltzeko.

Deskribapena

Caicedo de Yuso aintzira (137 ha-ko azalera du, gutxi gorabehera, eta 22 m-ko sakonera maximoa) Euskal Autonomia Erkidegoko aintzira-sistema natural bakarra da; oso berezia da, jatorria (Iberiar penintsulan bi aintzira bakarrik daude gatzaga-tximinien gainean era-tuak, eta hau haietako bat da), morfologia eta uren konposizio kimikoa direla eta.

Bai aintzira, bai Gesaltza Añana —elkarrengandik 2,5 km-ra daude—, hareharri gorri, berde eta moreen gainean kokatuta daude. Arroka dolomitikoen zatiak (karniolak) eta arroka subbolkaniko ofitikoak hartzen dituzte. Arroka horiek, normalean, muino bakar-tuak eratuz azaleratzen dira.

Eremu honetan azaleratzen diren Triasikoko sedimentu asko ebaporita-masak dira; haien disoluzio- eta kolapso-prozesuekin erlazionatuta dago Arreo aintziraren eratze-prozesua. Aintzira jatorri naturalekoa da, jatorri karstikokoa, masak eta igeltsuak disolbatzeak eta kolapsatzeak eragina. Tonu askotako buztin triasikoak ikusten dira aintziraren inguruan; haien osatzen dute litologia nagusia. Haien gainean, gainazal higatu ugari daude, luba-ki-formakoak.

Caicedo de Yusoko arroak oso ibai-sare sinplea du, erreka txiki batez osatua. Errekak ur sulfatatuak (% 54), bikarbonatuak (% 39) eta kaltziko (% 71) eta magnesikoak ditu aintzirara sartu aurretik, eta sodio klorurozko osagai bat ere bai, ia hirukoiztu egiten dena aintziratik irteteen: kloruroen eta sodioaren kontzentrazio ionikoa % 15 ingururaino iris-ten da. Hala, nabarmena da lur azpiko ur gazien ekarpena kubetan.

Bi aforaleku daude (Uraren Euskal Agentziarenak dira): bat, uretan gora, eta, bestea, uretan behera. Aintzirako sarrerako eta irteerako emariak kontrolatzen dituzte. Aforale-kuetako datuek oso informazio interesgarria ematen dute betetze- eta/edo deskarga-zo-na gisa duen funtzionamenduari buruz. Orain dela gutxi arte, aintzira endorreikoa zela uste zen, baina, dirudenez, datuek adierazten dute ezen, aldi batzuetan, betetze-zona gisa funtzionatzen duela eta, beste batzuetan, berriz, deskarga-zona gisa. Izan ere, une jakin batzuetan, aintzirara sartzen diren emariak (lerro urdina) handiagoak dira irteten ari diren emariak baino (lerro gorria); beste garai batzuetan, berriz, kontrakoa gertatzen da.

Behatzeko punturik onena

In situ, inguratzen duen bidexkan zehar.

Erlazionatutako GILak

- **Geografikoki:** GIL 116, GIL 130, GIL 142, GIL 143.
- **Gaiari dagokionez:** GIL 7, GIL 79, GIL 80, GIL 57.

GIL-aren balorazioa

Balorazioa		Baxua	Ertaina	Altua	Oso altua
Interes zientifikoa	Geomorfologikoa				●
	Hidrogeologikoa				●
	Tektoniko/Estrukturala	●			
	Estratigrafikoa		●		
	Paleontologikoa				
	Petrologikoa				
	Mineral-hobiak				
	Beste batzuk				
Interes ekonomikoa (erauzketa)			Iraganean	Potentziala	Martxan
Interes kulturala:					
Oharrak:					

Bibliografia espezifikoa

- Martínez-Torres, L. M. et al. (1998): "*Batimetría y propuesta de cartografía geológica del Lago Arreo (Diapiro de Salinas de Añana, Álava)*". Cuadernos de sección. Historia 20. (1992) 123.-124. or. ISSN: 0212-6397. Eusko Ikaskuntza.
- EEE (1996): *Euskal Herriko mapa hidrogeologikoa*.
- 92/43/CEE *Direktiba*, habitatei buruzkoa.
- 160/2004 *Dekretua*, 2004ko uztailaren 27koa.
- 26/2006 *Foru Agindua*, 2006ko otsailaren 6ko ALHAO.